

Guía Docente				
Datos Identificativos				2023/24
Asignatura (*)	Historia Social do Trabalho		Código	660G01039
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos (Coruña)			
Descriptorios				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Terceiro	Optativa	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento				
Coordinación	Fernández Colín, Mª Luísa	Correo electrónico	m.luisa.fernandez1@col.udc.es	
Profesorado	Fernández Colín, Mª Luísa	Correo electrónico	m.luisa.fernandez1@col.udc.es	
Web				
Descrición xeral	Historia da evolución do mundo do traballo, con especial referencia á España contemporánea para poder entender mellor as dinámicas e políticas sociolaborais actuais.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	Marco normativo regulador das relacións laborais.
A2	Marco normativo regulador da Seguridade Social e da protección social complementaria.
A3	Saúde laboral e prevención de riscos laborais.
A12	Historia das relacións laborais.
A13	Transmitir e comunicarse por escrito e oralmente usando a terminoloxía e as técnicas adecuadas.
B2	Capacidade de análise e síntese.
B8	Razoamento crítico.
B9	Traballo en equipos.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben afrontarse.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe			Competencias do título
Marco normativo regulador das relacións laborais.	A1		
Marco normativo regulador da Seguridade Social e da protección social complementaria.	A2		
Saúde laboral e prevención de riscos laborais	A3		
Historia das relacións laborais	A12		
Transmitir e comunicarse por escrito e oralmente usando a terminoloxía e as técnicas adecuadas.	A13		
Capacidade de análise e síntese		B2	
Razoamento crítico		B8	
Traballo en equipos.		B9	
Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.			C4
Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben afrontarse			C6

Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade			C8
--	--	--	----

Contidos	
Temas	Subtemas
Tema 1: A Historia Social do Traballo	Concepto e método Consideración social do traballo a través da historia
Tema 2: O traballo nas sociedades preindustriais	O traballo no mundo antigo A ordenación do traballo na sociedade medieval: servidumbre e gremios O traballo na sociedade moderna: inicios do capitalismo mercantil, as manufacturas e o "domestic system";
Tema 3: A ordenación do traballo a partir da revolución industrial	A revolución industrial e as súas consecuencias sociais Concepto de clase social Características da sociedade de clases Os cambios sociais da España Contemporánea
Tema 4: Os comezos do movemento obreiro en España	Unha industrialización incipiente Os primeiros conflitos As repercusións da Internacional O ascenso do grupo socialista Os últimos anos do século XIX
Tema 5: O traballo na España do século XX	O século XX: a España dos contrastes A semana trágica e o trienio bolchevique O panorama sociolaboral durante a dictadura de Primo de Rivera Os cambios laborais da Segunda República A Guerra Civil e o mundo do traballo
Tema 6: As relacións laborais durante o Franquismo	As reglamentacións laborais, Previsión Social e Mutualismo laboral durante o período autárquico O sistema sindical A liberalización económica: o plan de estabilización e a reforma da orde xurídica-política do Estado: A ley de contratos de traballo e as bases da Seguridade Social
Tema 7: O movemento obreiro en Galicia	Os comezos do século XIX A consolidación do século XX A creación dos primeiros sindicatos nacionalistas
Tema 8: O traballo na época actual	A transición democrática en España: O novo sistema de relacións laborais e da seguridade social As transformacións sociais, as novas tecnoloxías e a nova organización do traballo Crisis e globalización económica: os novos retos As reformas laborais en España e en Europa

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Lecturas	A1 A2 A3 A12 A13 B2 B8 B9 C4 C8	5	2	7

Obradoiro	A12 A13 B2 B8 B9 C4 C6 C8	12	24	36
Presentación oral	A12 A13 B2 B8 B9 C4 C6 C8	6	6	12
Actividades iniciais	A12 A13 B2 B8 B9 C4 C6 C8	1	0	1
Proba mixta	A1 A2 A3 A12 A13 B2 B8 B9 C4 C6 C8	2	60	62
Sesión maxistral	A1 A2 A12 A13 B2 B8 C4 C6 C8	10	10	20
Atención personalizada		12	0	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Lecturas	Comentárase en grupos reducidos cos estudantes, o contido das lecturas recomendadas para facilitar a súa asimilación
Obradoiro	os estudantes presentarán e debatirán en equipo os temas seleccionados para o seu estudo en profundidade
Presentación oral	Exposición na aula do traballo de grupo ou individual elixido, utilizando unha presentación
Actividades iniciais	Exposición aos alumnos do programa da asignatura, traballos propostos, criterios de avaliación. Os alumnos comezan a elixir xa o tema do seu primeiro traballo
Proba mixta	Proba que integra preguntas tipo de probas de ensaio e preguntas tipo de probas obxectiva, recolle preguntas de resposta breve e de resposta múltiple.
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Obradoiro Sesión maxistral Presentación oral Actividades iniciais Proba mixta	Para facilitar a comprensión dos estudantes discutírase na clase virtual a interpretación e significado dos textos e material de información. Comentárase as lecturas recomendadas. Ademais realízase un seguimento personalizado da aprendizaxe con resolución de dúbidas e recomendacións da profesora na hora de titoría e permanentemente a través do correo electrónico. Seguiranse as recomendacións do Servizo ADI para o alumnado con dificultades especiais

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Lecturas	A1 A2 A3 A12 A13 B2 B8 B9 C4 C8	traballárase nas clases prácticas sobre as lecturas recomendadas	5
Obradoiro	A12 A13 B2 B8 B9 C4 C6 C8	Os estudantes, ben de forma individual ou en grupo (máximo de 3 alumnos) elixiran un tema (tras acordalo coa profesora) para o seu estudo en profundidade	15
Presentación oral	A12 A13 B2 B8 B9 C4 C6 C8	Os traballos deberánse expor virtualmente utilizando presentacións e deberán de intervir todos os integrantes do grupo.	20
Proba mixta	A1 A2 A3 A12 A13 B2 B8 B9 C4 C6 C8	preguntas de resposta múltiple e/o resposta breve	60

Observacións avaliación

-A suma das notas obtidas nos seguintes apartados deberá superar os 5 puntos. En caso de non chegar ao 5 poderá presentarse ao exame final de toda a materia quedando anulada a nota de exame que tivera

- traballos de clase, comentarios de textos, documentos, gráficas etc e algún deles requiren da súa presentación ou debate dentro da aula para ser calificados(máximo 2 puntos)

- traballo de curso: sobre o temario da asignatura. O tema e estrutura do mesmo se acordará previamente coa profesora e é obrigatoria a súa exposición en clase. (máximo 2 puntos)

-exame: se farán 2 probas presenciais de resposta múltiple e ou preguntas cortas .(máximo 6 puntos)

A avaliación continua é obrigatoria para todo o alumnado coa excepción do alumnado con dispensa académica aprobada que serán puntuados da seguinte maneira:

- traballo de curso: sobre o temario da asignatura. O tema e estrutura do mesmo se acordará previamente coa profesora e é obrigatoria a súa exposición. (máximo 2 puntos)

- exame final tipo test de todo o temario da asignatura (8 puntos)

a suma das notas obtidas nos dous apartados debe superar os 5 puntos para aprobar

Ao alumnado co informe adi seránlles aplicadas as medidas recomendadas polo Servizo de Orientación

Fontes de información

Bibliografía básica

- Aizpiru,M. y Rivera,A. (1994). Manual de Historia Social del Trabajo. Madrid:Siglo XXI
- Tuñón de Lara, M. (1972). Historia de España, Tomo XXIII, textos y documentos. Barcelona:Labor
- Jaccard,P. (1971). Historia Social del Trabajo de la antigüedad hasta nuestros días. Barcelona:Plaza y Janés
- Galán García,A.,Gómez Urdañez, G. e Moreno Fernández, J.R. (2003). Materiales para la historia de las Relaciones Laborales. Madrid: Tecnos
- Arenas Posadas, C. (2003). Historia Económica del Trabajo . Madrid:Tecnos
- Barreiro Fernández, XR. (1981). Historia de Galicia (Edad Contemporánea). Vigo: Galaxia
- Sarasúa, C. (2006). Trabajo y trabajadores en la España del siglo XIX. Barcelona:Ariel
- De Juana, J. y Prada, J. (eds) (2005). Historia Contemporánea de Galicia. Barcelona: Ariel
- Vilar Rodríguez, M (2010). La cobertura social al margen del Estado: asociacionismo obrero y sociedades mutuas en Galicia 1839-1935. La Rioja: Dialnet
- Susino, Joaquín (2016). introducción a la práctica del análisis demográfico. Madrid: Dextra editorial (biblioteca virtual)
- Vázquez Ramil, Raquel (2012). Mujeres y educación en la España Contemporánea. Madrid: Akal (biblioteca virtual)
- Díez Rodríguez, Fernando (2014). Homo Faber. Historia intelectual del trabajo. Madrid: Siglo XXI (biblioteca virtual)
- Fuentes Codera, Maximiliano (2015). España en la primera guerra mundial. Una movilización cultural. Madrid: Akal (biblioteca virtual)

Bibliografía complementaria

- Termes, J. (1972). Anarquismo y sindicalismo en España. Barcelona, Ariel
- Carro Igelmo,A.J. (1982). Historia social del Trabajo . Barcelona, Bosch
- Sánchez Jiménez, J. (1992). Las claves del movimiento obrero 1830-1930. Barcelona, Planeta
- Arenas, C.; Florencio, A. y Martínez, J.L. (1998). Mercado y Organización del Trabajo en España. Sevilla, Atril
- V.V.A.A. (1990). O movemento obreiro en Galicia. Vigo, Xerais
- Pardo Bazán, E. (1975). La Tribuna. Madrid, Cátedra
- López Morán, B. y Barreiro Fernández, X.R (2013). La Asociación General Patronal de A Coruña y la Conflictividad Obrera en la Segunda República (1931-1936. A Coruña: Librería Arenas
- Giner, S. (2002). Historia del Pensamiento Social. Barcelona: Ariel
- Hobsbawm, E (2001). Historia del siglo XX, 1914-1991. Barcelona: Crítica
- Espina,A.,Fina LL. y Sáez,F. (1985). Estudios de Economía del trabajo en España. Salarios y política de rentas. Madrid: M.T.S.S
- Gálvez Biesca, Sergio (2020). La gran huelga general. El sindicalismo contra la modernización socialista. Madrid Siglo XXI (biblioteca virtual)
- Todd, Selina (2018). Auge y declive de la clase obrera. Madrid: Akal (biblioteca virtual)

Recomendacións
Materias que se recomenda ter cursado previamente
Historia Social e Política contemporánea/660G01009
Materias que se recomenda cursar simultaneamente
Materias que continúan o temario
Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías